



# PEDAGOGISK AKTIVITETSPLAN

Bjerka barnehage 2023 - 2026

Jeg skal være meg, men gi plass  
til andre

## Innhold

VELKOMMEN TIL BJERKA BARNEHAGEHAGE.....	2
OM BJERKA BARNEHAGE .....	3
LOVER, PLANER OG RETNINGSLINJER. ....	4
HELSEFREMMEDE BARNEHAGE.....	5
TRAFIKKSIKKER BARNEHAGE.....	6
VISJON OG VERDIGRUNNLAG.....	7
BARNEHAGENS FORMÅL OG INNHOLD.....	9
Natur og nærmiljø. Vårt hovedsatsningsområde .....	9
OVERGANGER.....	17
PLANLEGGING, DOKUMENTASJON .....	19
OG VURDERING .....	19
PLAN FOR DE SYV FAGOMRÅDENE .....	21

## VELKOMMEN TIL BJERKA BARNEHAGEHAGE

Vi ser frem til nye spennende år for store og små i barnehagen vår.

Bjerka barnehage drives etter Lov om barnehager og Rammeplan for barnehagen.

Vår Pedagogiske aktivitetsplan gir informasjon om de overordnede og langsiktige målene i barnehagen og våre tiltak for å nå disse.

De ansatte i barnehagen skal benytte planen som et arbeidsdokument.

I tillegg til denne Pedagogiske aktivitetsplanen vil hver enkelt avdeling lage en mer detaljert periodeplan som beskriver hvordan de konkret arbeider med tiltakene som er fastsatt i aktivitetsplanen

Foresatte skal gjennom planene få et godt innblikk i barnehagens arbeid, og se en klar sammenheng mellom de konkrete aktivitetene, de overordnede målene og den praksis som utøves i barnehagen. Barnehagens pedagogiske aktivitetsplan ble fastsatt av Samarbeidsutvalget 13.10.23

## OM BJERKA BARNEHAGE

Bjerka barnehage er en kommunal barnehage i Hemnes kommune.

Barnehagen åpnet dørene i den nye barnehagen 16. januar 2014, så i planperioden har vi 10-årsjubileum. Vi holder til i lyse flotte lokaler i den gamle sivilforsvarsleiren på Bjerka.

I tillegg til spennende og innholdsrike lokaler har vi et stort og variert uteområde, som i 2023 gjennomgår en oppgradering. Nærområdet innbyr til turer. Turer i naturen prioriteres, barnehagen har mange faste turplasser. Bjerka har kommunens togstasjon, som besøkes en del – og gir inspirasjon til barnas lek.

Barnehagen har 72 plasser.

Vi har avdelingene Likbjerka og Storbjerka, som igjen deles i gruppene Agnettjønna, Åkmobakkan, Olderholman og Køtabekkjen.

Alle navnene er lokale navn på steder i nærmiljøet.

Vi bruker nettbasert kommunikasjonsverktøy, Visma sin «Min Barnehage-app for foresatte». Her kommuniseres det mellom foreldre og barnehage, med meldinger, dagbokinnlegg, fravær mm.

Barnehagens hovednummer er 75 19 76 30. Du vil få ulike tastevalg når du ringer dette nummeret.

Styrer Kirsti Ånes Skaret

e-post: [kirsti.skaret@hemnes.kommune.no](mailto:kirsti.skaret@hemnes.kommune.no)

## LOVER, PLANER OG RETNINGSLINJER.

Barnehagen styres av **Lov om barnehager**, hvor særlig forskriften om **Rammeplan for barnehagen** peker seg ut som et viktig dokument å jobbe ut ifra. Rammeplanen tar utgangspunkt i et helhetlig læringssyn, der **omsorg, lek og læring** står sentralt. Rammeplanen har sju definerte fagområder:

- **Kommunikasjon, språk og tekst.**
- **Kropp, bevegelse, mat og helse.**
- **Kunst, kultur og kreativitet.**
- **Natur, miljø og teknologi.**
- **Antall, rom og form.**
- **Etikk, religion og filosofi.**
- **Nærmiljø og samfunn.**

### **Kommuneplanens samfunnsdel 2013-2025**

#### **Hovedmål 2:**

**«I 2025 er Hemnes forbundet med ekstra gode oppvekstvilkår»**

For å nå dette målet har Hemnes kommune planer og retningslinjer som skal sikre at vi som jobber med barn og unge drar i samme retning.

#### **For barnehage:**

- **Kommunedelplanen Barn og Unge-** «Barnehagene skal være en av ungenes læringsarenaer og bidra vesentlig til at ungene i Hemnes får verdens beste start på livet»
- **Vedtakter for barnehagene:** Hemnes kommune har vedtatt egne vedtakter som har innvirkning på driften av barnehagen.
- **Leselyst i Hemnes** er en kommunalt vedtatt plan som barnehagen forpliktet til å jobbe etter. Planen skal sikre utvikling av gode lese- og skriveferdigheter for alle barn som vokser opp i Hemnes kommune.
- **Kvalitets- og kompetanseplan «2022-2025»**, Enhet barnehage har utarbeidet en kvalitet og kompetanseplan som gir oss en retning når det kommer til utvikling av kvaliteten på det pedagogiske tilbudet og personalets kompetanse.
- **BTI: Bedre tverrfaglig samhandling** er en modell som synliggjør hvordan planer, verktøy, rutiner og samhandlingsarenaer i kommunen bidrar til identifikasjon og oppfølging av utsatte barn, på alle tre organisasjonsnivå. Modellen inneholder en handlingsveileder som beskriver veien fra bekymring til handling, en såkalt BTI-modell.
- Barnehagen har status som både **Helsefremmende barnehage** og **Trafikksikker barnehage**. Dette forplikter oss til hvordan vi jobber med helse, fysisk aktivitet og trafikksikkerhet.

- Lovverk, planer og retningslinjer gir barnehagen forpliktende rammer for planlegging, gjennomføring og vurdering av virksomheten.

## HELSEFREMMEDE BARNEHAGE

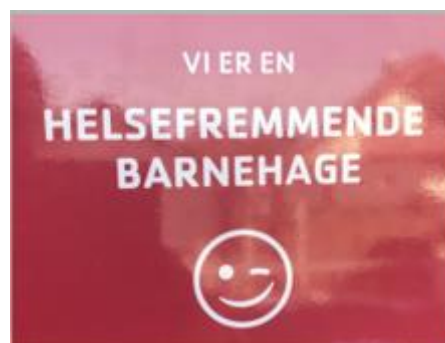
Alle kommunale barnehager i Hemnes kommune er Helsefremmende barnehager, og skal derfor følge anbefalte kriterier for helsefremmende barnehager.

**Formål: Helsefremmende arbeid i barnehagen skal bidra til god helse, trivsel og gode holdninger for barn og ansatte.**

### Våre tiltak:

#### Kriterier som barnehagen skal følge:

1. Helsefremmende arbeid er forankret i barnehagen.
2. Barnehagen arbeider systematisk for å fremme psykisk helse og godt psykososialt miljø.
3. Alle barna er fysisk aktive minst 90 min. hver dag.
4. Nasjonale retningslinjer for mat og måltider følges.
5. Barnehagen er tobakksfri.
6. Barnehagen har fokus på god hygiene.
7. Barnehagen bidrar til at barna erfarer og lærer hva som er helsefremmende.
8. Barnehagen har et godt samarbeid med foresatte og tverrfaglige tjenester etter behov.
9. Barns medvirkning vektlegges.
10. Barnehagen arbeider systematisk med ulykkesforebyggende arbeid.



## MÅLTIDER

### Retningslinjer for mat og måltider i barnehagen

Sosial- og helsedirektoratet 2007

#### Barnehagen bør:

1. Legge til rette for minimum to faste, ernæringsmessig fullverdige måltider hver dag med medbrakt eller servert mat
2. Sette av god tid til hvert måltid, minimum 30 minutter til å spise, slik at barna får i seg tilstrekkelig med mat
3. Legge til rette for å kunne spise frokost for de barna som ikke har spist frokost hjemme
4. Ha maksimum 3 timer mellom hvert måltid. Noen barn, særlig de yngste, kan ha behov for å spise oftere
5. Legge til rette for at de voksne tar aktivt del i måltidet og spiser sammen med barna
6. Legge til rette for et godt fungerende og trivelig spisemiljø
7. Sørge for god hygiene før og under måltidene og ved oppbevaring og tilberedning av mat
8. Ivareta måltidenes pedagogiske funksjon



## MAT OG DRIKKE

### Retningslinjer for mat og måltider i barnehagen

Sosial og helsedirektoratet 2007

9. Maten bør varieres over tid og gi varierte smaksopplevelser
10. Måltidene bør settes sammen av mat fra følgende tre grupper:  
Gruppe 1: Grovt brød, grove komprodukter, poteter, ris, pasta etc.  
Gruppe 2: Grønnsaker og frukt/bær  
Gruppe 3: Fisk, annen sjømat, kjøtt, ost, egg, erter, bønner, linser etc.
11. Plantemargarin og olje bør velges framfor smør og smørblandede margarintyper
12. Drikke til måltidene bør være skummet melk, ekstra lettmeik eller lettmeik
13. Vann er tørstedrikk mellom måltidene, og bør også tilbys til måltidene
14. Mat og drikke med mye tilsatt sukker bør unngås
15. De fleste markeringer og feiringer bør gjennomføres uten servering av søt og fet mat og søt drikke



## TRAFIKKSIKKER BARNEHAGE.

Vi er en Trafikksikker barnehage. Det innebærer at vi jobber med trafikkopplæring sammen med barna. Barna skal få kjennskap til hvordan man beveger seg til fots i trafikken, og om bruk av sikkerhetsutstyr som bilbelte, sykkelhjem og reflekser.

Barnehagen har rutiner for å ivareta barnas sikkerhet på turer og ved barnehagens parkeringsplass og port. Trafikksikkerhet er tema på foreldremøte hver høst.

### Høst/Vinter:

- Trafikk regler når vi er på tur utenfor barnehagen. Se til venstre, høyre, venstre før du går over veien.
- Bilbelte: Hvorfor skal vi bruke bilbelte.
- Alle barna skal bruke refleksivest når de er ute på barnehagens lekeområde og ute på tur.
- Refleks. Lys og mørke.

### Vår/Sommer:

- Bruk av sansene sine i trafikken.
- Bruk av sykkelhjelme.
- Hvilken side skal vi gå på, og hvilken side skal vi sykle på.

## PERSONALGRUPPA.

- **På personalmøte:** Gjennomgang av rutiner som sikrer trygghet for barna i og utenfor barnehage. Rutiner settes på leselisten i Compilo, der rutineene skal signeres som lest.
- Førstehjelpskurs annet hvert år.
- Vikarer og nyansatte: gjennomgang av rutiner som en del av opplæringen og HMS.

## FORELDRENE.

- **Foreldremøte** høst. Trafikksikkerhet rundt barnehagen og rutiner for en trafikksikker parkeringsplass. Personalet deltar også.
- **Sikring av barn i bil.**
- På startsamtalene med nye foreldre august/januar. informeres det om at vi er en trafikksikker kommune.



## VISJON OG VERDIGRUNNLAG

«Jeg skal være meg, men gi plass til andre»

*Bjerka barnehage har en målsetning om at barn skal få oppleve en god hverdag der stikkord som lek, læring, undring, utvikling, vekst, omsorg og opplevelser står sentralt.*

*Vårt hovedmål er at både barn, foreldre og ansatte skal føle at de er en del av denne hverdagen, og at årene i Bjerka barnehage skal sette varige spor*

*Vi ønsker å skape et godt miljø med trygghet og glede, slik at hverdagen blir fylt av morsomme, spennende og lærerike opplevelser.*

*Barnehagen er en arena der vi møter mennesker som er ulike fra oss selv. Vi ønsker at barna skal møte en barnehageverden preget av mangfold, likestilling, likeverd og gjensidig respekt. Vi i Bjerka barnehage skal sørge for at alle blir inkludert i fellesskapet og alle har lik rett til å bli ivaretatt som den de er.*

*Vi ønsker å gi barna et godt grunnlag for å møte verden.*



*Å møte individets behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse og sikre at barna får ta del i og medvirke i fellesskapet, er viktige verdier som skal gjenspeiles i barnehagen. Barnehagen skal fremme demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse. (Rammeplan for barnehagen, 01.08.2017)*

## **AUTORITATIVE VOKSNE OG EN AUTORITATIV VOKSENSTIL.**

**“Vi skal være tydelige voksne, som viser varme, omsorg og setter grenser”.**

Å bygge og å opprettholde en god relasjon til hvert enkelt barn, er en viktig del av det å være en autoritativ voksen. Gode relasjoner er avgjørende for positiv utvikling, trivsel og glede i hverdagen. Relasjonsbygging er derfor noe vi jobber med gjennom hele året. Vi ønsker gjennom å være autoritative voksne, å ta barnets perspektiv, speile dem, lytte, anerkjenne og rose barna. Det er viktig for oss at barna skal kjenne oss og er trygge på oss når vi setter grenser og stiller krav.

### **I Bjerka barnehage skal barna oppleve**

- Trygghet og omsorg
- Aktive og tilstedeværende voksne som bryr seg og tar barn på alvor
- Positive holdninger, gjensidig respekt og empati
- Mulighet til å være her og nå i leken
- Gode hverdager
- Tid og rom til lek
- Mulighet til å medvirke
- Voksne som ser barneperspektivet
- Utvikling, livsmestring og selvstendighet
- Relasjoner som styrker barns selvfølelse
- Godt samarbeid, kommunikasjon og samspill
- Trivsel, humor og glede
- Demokratiske prosesser i praksis

*Barnehagen skal anerkjenne og ivareta barndommens egenverdi. Å bidra til at alle barn som går i barnehage, får en god barndom preget av trivsel, vennskap og lek, er fundamentalt. (Rammeplan for barnehagen, 01.08.2017)*

## BARNEHAGENS FORMÅL OG INNHOLD

*Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.*

*Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter.*

*De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger. Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering. (Barnehageloven §1. Formål)*

### Natur og nærmiljø. Vårt hovedsatsningsområde

Med utgangspunkt i barnas og personalets interesser, og kompetanse, har vi valgt Natur og nærmiljø som vårt hovedsatsningsområde. Både personal og barn har stor glede av å være på tur ute i naturen. Vårt nærmiljø har mange fine turmål. Barnehagens eget område med skråninger, trær og insekter kan gi gode nok utfordringer og opplevelser for de minste barna. Etter hvert som barna blir eldre, tilegner de seg kjennskap og forståelse for samspillet i naturen og samfunnet for øvrig. Turene går da også til steder lengre unna barnehagen.

*Opplevelser og erfaringer i naturen kan fremme forståelse for naturens egenart og barnas vilje til å verne om naturressursene, bevare biologisk mangfold og bidra til bærekraftig utvikling. Barnehagen skal bidra til at barna blir glade i naturen og får erfaringer med naturen som fremmer evnen til å orientere seg og oppholde seg i naturen til ulike årstider. (Rammeplan for barnehagen, 01.08.2017)*

### Mål

- Barnehagen skal bidra til at barna opplever glede ved å ferdes i naturen og får grunnleggende innsikt i natur, miljøvern og samspillet i naturen.

- Barnehagen skal bidra til at barna blir kjent med og deltar i samfunnet gjennom opplevelser og erfaringer i nærmiljøet.

I Bjerka barnehage skal barna

- Få oppleve naturen og undring over naturens mangfold
- Få erfaringer med, og kunnskaper om, dyr og vekster
- Oppleve positiv selvoppfatning gjennom kroppslig mestring
- Få ta i bruk fantasi, kreativ tenkning og skaperglede
- Stimuleres til videreutvikling av begrepsforståelse og et variert ordforråd
- Bruke naturen som kilde til fysisk og psykisk helse

*Barnehagen skal legge til rette for at barna kan få et mangfold av naturopplevelser og få oppleve naturen som arena for lek og læring.*

*Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Bærekraftig utvikling omfatter natur, økonomi og sosiale forhold og er en forutsetning for å ta vare på livet på jorden slik vi kjenner det. (Rammeplan for barnehagen, (Rammeplan for barnehagen, 01.08.2017)*

Personalet tar utgangspunkt i barnas nysgjerrighet, interesser og forutsetninger for å jobbe med dette temaet. Vi vil stimulere barna til å oppleve med alle sanser, iakttå og undre seg over fenomener i naturen og teknologien. Vi vil i tale og handling fremme en forståelse for bærekraftig utvikling og velge litteratur og aktiviteter som bygger opp om det.

#### **Vi:**

- Går på turer tilpasset barnas motoriske utvikling
- Går på turer i nabolaget, skogen, ved sjøen med mer
- Benytter oss av vår egen bål plass og køta i barnehagen
- Bruker egen lavvo
- Lager mat ute
- Sår i plantekasser
- Respekterer og tar vare på naturen, forsøpler ikke
- Kildesorterer
- Prøver å reparere ting som er ødelagt i stedet for å kaste
- Gjenbraker
  - Reduserer bruken av blåsokker
  - Bruker mindre plastemballasje
  - Redusere bruk av engangsartikler
  - Bruke eget servise på tur
  - Kutte bruk av plastposer ved hjemsending av klær. Bruke flerbruksnett til frakting av klær mellom barnehage og hjem.
- Felles aktivitetsdager ute
- Førstehjelps- og livredningskurs for ansatte

## Trygghet og omsorg

*Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet. Barnehagen skal gi barna mulighet til å utvikle tillit til seg selv og andre. (Rammeplan for barnehagen, 01.08.2017)*

Vi ønsker å møte alle barn med åpenhet, varme og interesse. Dette gjelder fra vårt første møte med familien og barnet, til det daglige samspillet og samværet med barna.

Voksne skal være til stede sammen med barna og være gode rollemodeller for hvordan vi er mot og med hverandre. Foreldre skal kunne være trygge på at barna deres har det godt og at barnas behov blir ivaretatt i løpet av dagen.

### Vi:

- Gjør individuelle tilpasninger
- Ivareta barnas behov for fysisk omsorg, inkludert behov for ro og hvile
- Er tilstedeværende voksne
- Sørger for at alle barn opplever trygghet, tilhørighet og trivsel i barnehagen
- Støtter, oppmuntrer barna til å vise omsorg for andre og til selv å kunne ta imot omsorg
- har gode overgangsrutiner
  - Har god informasjonsflyt mellom barnehagen og foreldrene
  - Vet at god omsorg fra voksne skaper god omsorg mellom barna
  - Støtter barna som har behov for å ta med overgangsobjekter hjemmefra (bamse, koseklut e.l)

## Lek og læring

*Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek - alene og sammen med andre. (Rammeplan for barnehagen, 01.08.2017)*

*«Jeg skulle ønske dagens barn lekte mer enn de gjør, for den som leker som liten får en rikdom inni seg som man kan øse av hele livet. Man bygger opp en varm, hyggelig verden inni seg. En verden som gir styrke om livet, blir vanskelig. Et sted man kan ty til i motgang og sorg». (Astrid Lindgren)*

Leken står sterkt i barnehagehverdagen. Barna har behov for og lyst til å leke. Vi skal legge til rette for dette, fysisk og organisatorisk. Leken stimulerer alle sider ved barnets utvikling, både språklig, sosialt, emosjonelt, kognitivt, moralsk og motorisk. Leken gir grunnlag for læring og utvikling av sosialkompetanse.

**Vi:**

- Verner om og setter av tid til lek i hverdagen
- Støtter, inspirerer og oppmuntrer barn i lek
- Ser, bekrefter og anerkjenner barna
- Er aktive voksne både ute, inne og på tur
  - Har det gøy!
- Samarbeider på tvers av avdelinger
- Skaper et fysisk miljø som innbyr til lek
- Veileder barna
- Lar leken være et mål i seg selv
- Anerkjenner og har respekt for den frie leken

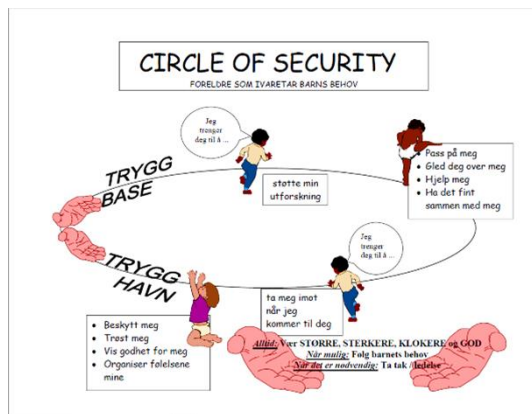
### *Danning*

*Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske fellesskap. Barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp. (Rammeplan for barnehagen, 01.08.2017)*

Danning er forming av menneskets personlighet, oppførsel og moralske holdninger. Gjennom deltakelse og tilstedeværelse i barnehagen lærer barna om våre felles verdier og normer. Personalet skal jobbe med å støtte barnas i deres utvikling av forståelsen av hvordan enkeltindividet, gruppen og samfunnet sammen utgjør den verden vi lever i. Samspill, dialog, lek og utforsking skal prege personalets tilnærming til barnet og barnegruppen.

**Vi:**

- Er tilstedeværende voksne
- Er anerkjennende og inkluderende
- Lytter til barna, undrer seg sammen, tar seg tid, har tålmodighet
- Veileder barna og hverandre
- Er tydelige, rettferdige og profesjonelle voksne
- Er gode rollemodeller



## COS -Trygghets sirkelen

Circle of security– eller trygghets sirkelen – er en tilknytningsmodell som lærer oss å se barnet innenfra, og forstå barnets signaler bedre. Hele barnehagens personale har vært igjennom COS-kurs. Det har også vært gjennomført kurs for foreldre. Dette arbeidet vil fortsette gjennom 2023/2024. Det er ønskelig at alle som er foreldre til barn som går i barnehage i Hemnes kommune skal ha vært med på COS-kurs. Enhet barnehage har ansatte som er utdannet Cos-veiledere og som gir dette tilbudet til foreldrene i kommunens barnehager.

### Barns medvirkning

*Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet, jf. barnehageloven § 1 og § 3, Grunnloven § 104 og FNs barnekonvensjon art. 12 nr. 1. (Rammeplan for barnehagen, 01.08.2017)*

Barna har rett til medvirkning tilpasset sin alder og sine forutsetninger. Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av hverdagen i barnehagen. Personalet må være lydhøre for barnas mange uttrykksmåter slik at alle barn skal få erfare at de har innflytelse på sin hverdag.

Barnas interesser og opplevelser skal bli tatt hensyn til i planer og daglige aktiviteter. Hverdagen i barnehagen skal eies av barna. Når barna medvirker gir det kompetanse til å ta vare på seg selv og sine behov, og samtidig kunne være en del av et fellesskap.

### Vi:

- Skaper tid og rom for barns medvirkning
- Er engasjerte voksne
- Praktiserer gjensidig kommunikasjon, der den voksne ikke styrer kommunikasjonen, men lar barna komme med ulike innspill
- Observerer hva barna er opptatt av
- Lar barna være med i det daglige arbeidet

- Gir barna reelle valgmuligheter
- Lar alle barna få erfaring med å påvirke sin hverdag
- Lytter til alle barn, også de som ikke bruker talespråk

### *Vennskap og fellesskap*

*Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill. I barnehagen skal alle barn kunne erfare å være betydningsfulle for fellesskapet og å være i positivt samspill med barn og voksne.*

*(Rammeplan for barnehagen, 01.08.2017)*

*Jeg skal være meg, men gi plass til andre  
(løveloven)*

Å være venner og leke sammen med andre barn er en viktig dimensjon i barns liv. I Bjerka barnehage ønsker vi å legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. Barna vil lære om balansen mellom egne behov og andres behov. Personalet må være til stede for å veilede og støtte barna i leken.

#### **Vi:**

- Gir ros og gode tilbakemeldinger ved positivt samspill
- Gir barna felles opplevelser som de kan bruke i sitt sosiale samspill med andre barn
- Setter av rom og tid, og legge til rette for lek og vennskap
- Anerkjenner barnas reaksjon
- Er veiledende voksne i konfliktsituasjoner mellom barn

### *Livsmestring og helse*

*Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller.*

*Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen. Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing.*

*(Rammeplan for barnehagen, 01.08.2017)*

Rammeplanen sier at barnehagen skal fremme likeverd og likestilling uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn.

Barnehagen skal motvirke alle former for diskriminering og fremme nestekjærlighet.

Barnehagen skal bygge sin virksomhet på prinsippet om likestilling og ikke-diskriminering og bidra til at barna møter og skaper et likestilt samfunn. Alle skal ha like muligheter til å bli sett, hørt og oppmuntret til å delta i fellesskap i alle aktiviteter i barnehagen. Personalet må reflektere over sine egne holdninger for best mulig å kunne formidle og fremme likeverd og likestilling.

### Kjønn og likestilling

### Demokrati, mangfold og pride

Bjerka barnehage skal være et sted der barna får utfordringer i trygge rammer.

Dette gjelder så vel motorisk, sosialt som kognitivt. Vi ønsker at barna skal trives, gleder seg, mestre og lære hver dag.

De holdninger og vaner barna har med seg fra barnehagen kan de ha med seg resten av livet. Derfor er det viktig å legge til rette for et miljø der fysisk og psykisk helse blir ivaretatt.

#### **Vi:**

- Anerkjenner barna og deres følelser
- Snakker med barna om kropp, følelser, grensesetting og mangfold
- Tilpasser aktiviteter til alder og forutsetninger
- Bruker «Barnehagepuls», som skal gi økt søkelys på fysisk aktivitet og motorikk i barnehagen. Dette er et samarbeid mellom barnehagene og barnefysioterapeuten i kommunen. Hver måned er det nye fokusområder innen motorikk, og pulsøkning og avspenning er gjennomgående for hele året. Se Temahjul Barnehagepuls lenger ned i planen.
- Bruker «Matjungelen». Dette er et kvalitetssikret aktivitetsprogram som synliggjør fokuset vårt på mat, helse og bærekraft
- Lar barna få mestringsopplevelser
- Oppmuntrer og hjelpe barna til å bli selvstendige
- Jobber etter planen i kommunen, for «Trygt og godt barnehagemiljø»

#### Trygt og godt barnehagemiljø

- Samarbeider med Barnevernet, PPT (Pedagogisk psykologisk tjeneste), Helsestasjon
- Tilrettelegger for hvilestund ved behov
- Har fokus på hygiene og god håndvask



- Bruker naturen og nærmiljøet, med naturen som kilde både til fysisk og psykisk helse
- Har matservering. Vi har en ansatt kjøkkenmedarbeider, som serverer tre måltider hver dag. Barnehagen følger Helsedirektoratets anbefalinger i forhold til mat og måltider i barnehagen.

### *Foreldrenes medvirkning og samarbeid med barnas hjem*

*Vi skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. (Rammeplan for barnehagen, 01.08.2017)*

I det daglige møte mellom hjem og barnehagen legges det viktigste grunnlaget for et godt samarbeid. Der skjer den meste av informasjonsutvekslingen. I tillegg har vi foreldresamtaler og foreldremøter der foreldre og ansatte kan samarbeide rundt barna.

Initiativ og meninger fra foreldrene er med på å forme barnehagen slik den er til enhver tid. Ros, positive og konstruktive tilbakemeldinger er også med på å sette kurs og retning for Bjerka barnehage.

For at foreldrene skal kunne medvirke er vi avhengige av lydhøre ansatte som tar med seg disse innspillene videre.

Foreldre har ulike forum for å ta opp ulike saker. Alle barnehager har et Foreldreråd, Foreldrerådets arbeidsutvalg (FAU) og et samarbeidsutvalg (SU)

### **Vi:**

- Møter alle barn og foresatte ved henting og levering, for utveksling av informasjon
- Passer på at de foresatte velger representanter til foreldreutvalg, FAU og SU
- Har oppstarts treff for foreldre og barn før barna starter i barnehagen
- Har oppstarts samtale for nye foresatte
- Gir alle foresatte tilbud om minst to foreldresamtaler hvert år
- Arrangerer to foreldremøter hvert år
- Har brukerundersøkelse
- Har sommeravslutning, ofte med en liten dugnad
- Oppfordrer foreldrene til å komme med innspill og tilbakemeldinger

## OVERGANGER

### Tilvenning

*Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. Når barnet begynner i barnehagen, skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære.  
(Rammeplan for barnehagen, 01.08.2017)*

Å begynne i barnehagen er den største, og ofte den første overgangen i barns liv. I vår barnehage har vi en visjon om at denne overgangen skal være best mulig for barnet, og dere foreldre.

I Bjerka barnehage har vi foreldreaktiv tilvenning. Denne type tilvenning vektlegger i stor grad at dere foreldre har en aktiv rolle overfor deres barn i tilvenningsperioden.

Vi ønsker at foreldrene setter av **minst fem hele dager** for å være sammen med barnet i barnehagen. Dette så barnet skal bli kjent med omgivelsene og rutinene i barnehagen sammen med en forelder. Det er dere som er eksperter på deres barn, vet rutinene, når barnet trenger trøst og nærhet og kan støtte det best når det skal bli kjent i ett nytt miljø. Underveis i tilvenningsdagene tar vi ansatte en mere aktiv rolle, hvor dere deler kunnskap om deres barn med oss.

I denne tilvenningsmodellen vektlegges det at dere foreldre hjelper barnet å bli kjent med andre barn og ansatte på avdelingen. Målet er at barnet skal få erfare at også barnehagen er en trygg og fin plass å være.

### Vi

- Har minst fem dager med tilvenning
- sender ut et eget informasjonshefte før oppstart
- har Individuell tilpasning
- har en egen kontaktperson, som regel barnehagelærer eller pedagogisk leder på avdelingen.
- har tett samarbeid og kontakt med foreldre
- Har god informasjonsutveksling
- Har oppstartsamtale i forbindelse med tilvenning

### *Overgang mellom avdelingene, fra Likbjerka til Storbjerka*

Vi har en naturlig overflytting mellom avdelingene etter hver sommerferie. Det hender vi får ledig plass på avdelingene mellom nyttår og sommeren også, og da vurderer styrer i samarbeid med pedagogisk leder og foreldre om det kan være aktuelt med en tidligere overflytting for enkeltbarn.

I løpet av tiden på småbarnsavdeling er det mange små skritt mot selvstendighet og sosialisering. De voksnes oppgave blir å hjelpe barnet til å klare mest mulig selv. Barna er ulike i forhold til mestringsnivå, og hvilken motivasjon de har til å bli mer selvstendig. Uansett mestringsnivå, ønsker vi å skape positive forventninger hos barna til å begynne på ny avdeling.

#### **Vi:**

- Samarbeider tett mellom avdelingene, spesielt før overgangen fra Likbjerka til Storbjerka.
- Har overgangssamtaler mellom avdelingene
- Drar på felles turer sammen

### *Overgang fra barnehage til skole*

Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning. Barnehagen og skolen bør utveksle kunnskap og informasjon som utgangspunkt for samarbeid om tilbudet til de eldste barna i barnehagen, deres overgang til og oppstart i skolen. Barnehagen må ha samtykke fra foreldrene for å dele opplysninger om enkeltbarn med skolen. (Rammeplan for barnehagen, 01.08.2017)

Skolestart er en ny milepæl for barnet. Samarbeidsmøtet mellom barnehage og skole før skolestart blir da en viktig arena for utveksling av nødvendig informasjon om eleven, slik at skolen gjøres i stand til å gi barnet god oppfølging og tilpasset tilrettelegging. Samarbeidet knyttet til skolestart er en del av arbeidet med å sikre alle barn i Hemnes kommune en best mulig oppvekst. En mer detaljert beskrivelse av samarbeidsrutiner finner du i Leselyst plan for Hemnes

#### **Leselyst**

Bjerka barnehage og Bjerka skole har et nært samarbeid. Vi har sammen utarbeidet en forpliktende og helhetlig plan for samarbeidet. Samarbeidsplanen omfatter hele barnehagen, og hele skolen. Vi har treffpunkter gjennom året. Eksempler på dette er lesestund, matteverksted og julegrantenning.

**Vi:**

- Har førskolegruppe hver uke
- Sender ut informasjonsskriv til alle foreldre i september
- Har selvstendighetstrening
- Lar barna utføre arbeidsoppgaver på egen hånd
- Øver på turtaking
- Øver på å kunne ta imot felles beskjeder
- Øver på å lytte
- Har stasjonsarbeid og ulike aktiviteter
- Lar barna få kjennskap til førmatematiske begrep (liten, stor, over, under, ved siden av)
- Har vinteraktivitetsuke
- Har egen sommeravslutning for skolestarterne med foreldre
- Har foreldresamtale med fokus på overgangen til skole
- Har besøksdager på skolen

## PLANLEGGING, DOKUMENTASJON

### OG VURDERING

*Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes. Barn og foreldre har rett til medvirkning i disse prosessene. Målet med barnehagen som pedagogisk virksomhet, er å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen.  
(Rammeplan for barnehagen, 01.08.2017)*

Våre planer skal sørge for kontinuitet og progresjon for barnegruppa og enkeltbarn. Planene skal være basert på observasjoner, refleksjoner og vurderinger av barnas trivsel og allsidig utvikling. For å lære av vår egen praksis må vi underveis vurdere jobben vi gjør slik at alle barn får et tilbud i tråd med Barnehageloven og Rammeplanen. Personalets arbeid blir synliggjort gjennom dokumentasjon slik at barn, foreldre, myndigheter, eier, lokalmiljø og andre interesserte kan se hva barna i Bjerka barnehage opplever og lærer.

**Vi:**

- Bruker avdelingsmøter, lederteam, personalmøter og planleggingsdager til å planlegge, dokumentere og vurdere
- Har samtaler med barna
- Kommuniserer muntlig med foresatte

- Tar imot innspill fra foreldre, både i hverdagen på foreldremøter og foreldresamtaler
- Gjennomfører brukerundersøkelser
- Har årsplaner og avdelingsplaner
- Bruker «Min barnehage Visma»
- dokumenterer med bilder

### Digital praksis

*Barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring. Ved bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet skal dette støtte opp om barns læreprosesser og bidra til å oppfylle rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn. Ved bruk av digitale verktøy skal personalet være aktive sammen med barna. Samtidig skal digitale verktøy brukes med omhu og ikke dominere som arbeidsmåte. Barnehagen skal utøve digital dømmekraft og bidra til at barna utvikler en begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier. (Rammeplan for barnehagen, 01.08.2017)*

Den digitale praksisen til barnehagen skal bidra til lek, kreativitet og læring. Bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet skal støtte opp om barnas læreprosesser og bidra til å oppfylle rammeplanen sine føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn.

Barn som vokser opp i dag er en del av et mangfoldig digitalt univers. De snakker med bestemor på facetime, spiller spill på smarttelefoner og forventer at alle skjermer har touch screen. Teknologiske verktøy er daglig i bruk rundt barn, og av barn.

I Bjerka barnehage ønsker vi at barna skal få oppleve glede og mestring i møte med digitale verktøy, samt at det skal være en naturlig del av barnehagehverdagen vår. De ansatte skal ha et bevisst forhold til hvordan vi bruker digitale verktøy, personvern i forhold til bruk, deling, kommunikasjon og gi barna en begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier. Digitale verktøy skal ikke være en erstatning for det arbeidet vi gjør og som er gjort tidligere, men et supplement til barnehagen sitt innhold.

#### **Vi:**

- Har interne retningslinjer for bruk av nettbrett, smarttelefoner og datamaskiner, med og uten barn
- Er aktive voksne
- Vurderer bruk av digitale hjelpemidler i det pedagogiske arbeidet

Vi bruker Salaby, et digitalt læringsunivers for barnehage og barnetrinnet.

- spiller spill på nettbrett

- Hører på musikk og lydbok
- Tar bilder og ser på bilder sammen med barna
- Henter relevant informasjon fra internett

### *Avdelingsplaner*

Avdelingene har ansvar for å utarbeide avdelingsplaner med utgangspunkt i Rammeplan for barnehager og de målene som er satt opp i denne Pedagogiske aktivitetsplanen. Avdelingsplanen skal konkretisere hvordan avdeling vil jobbe med disse målene i sin barnegruppe. Alle barna skal få et variert og alderstilpasset tilbud. De skal få god kjennskap til vårt hovedsatsningsområde og de forskjellige fagområdene.

### **Innhold i avdelingsplanen**

- Oversikt over barnegruppen
- Oversikt over de ansatte
- Tema for perioden
- Faglige begrunnelser
- Aktivitetsoversikt
- Hverdagen på avdelingen
- Satsningsområdet
- Merkedagene
- Plan for servering i forbindelse med markeringer, turer mm.

### *PLAN FOR DE SYV FAGOMRÅDENE*

Planen gir et generelt innblikk i hvordan barnehagen arbeider med de syv fagområdene fra Rammeplan for barnehagen. Fagområdene vil sjelden opptre isolert. Flere områder vil ofte være representert samtidig i temaopplegg og i forbindelse med hverdagsaktiviteter. Innenfor hvert fagområde vil vi tilrettelegge for progresjon som tilpasses barnas alder.

*Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold.  
(Rammeplan for barnehagen, 01.08.2017)*

### *Kommunikasjon, språk og tekst*

*Gjennom arbeid med fagområdet skal barnehagen bidra til at barna får utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer.  
(Rammeplan for barnehagen, 01.08.2017)*

Dette fagområdet er en stor og viktig del av hverdagen og gjennomsyrrer alt vi gjør. Hemnes kommune har utarbeidet en egen plan for å sikre utvikling av gode lese- og skriveferdigheter for alle barn som vokser opp i Hemnes kommune.

### Leselyst i Hemnes

Vi jobber aktivt med språkstimulering gjennom å være bevisste på verbal og nonverbal kommunikasjon. Voksne skal bidra til å skape et variert språkmiljø, og støtte barna i hvordan uttrykke seg selv og motta budskap fra andre. For å utvikle et godt muntlig språk er både nonverbal og verbal kommunikasjon viktig.

Gjennom samtale om opplevelser, tanker og følelser får barnet utviklet sitt språk. Tekst omfatter barnas opplevelser med både skriftlige og muntlige fortellinger, poesi, dikt, regler og sanger.

#### **Vi:**

- Hjelper barna til å organisere følelser
- Oppmuntrer barna til å lytte til andre, og uttrykke sine behov og meninger
- Undrer oss sammen med barna
- Setter ord på handlinger sammen med barna.
- Benevner det vi gjør/ser
- Har tid til samtaler om opplevelser og følelser
- Observerer barnets språk
- Støtter barna til å bruke språket til å løse konflikter og skape positive relasjoner i lek og samhandling
- Lar barna bli kjent med bøker, bildebøker, fortellinger, spill, sanger, rim og regler
- Lar barna møte symboler, bokstaver og tall i barnehagen
- Jobber med språk hele tiden, gjennom dagen. Lekegrupper med fokus på språk ved behov
- Er gode språkmodeller, lyttende og bevisst sitt eget kroppsspråk
- Besøker bokbussen jevnlig
- Har språkstund hver dag under et måltid

### Kropp, bevegelse, mat og helse

Vaner og handlingsmønstre tar form allerede fra tidlig alder. Gode vaner som tilegnes i barnehagealder, kan vare livet ut. Barnehagen skal legge til rette for at alle barn kan oppleve bevegelsesglede, matglede og matkultur, mentalt og sosialt velvære og fysisk og psykisk helse. (Rammeplan for barnehagen, 01.08.2017)

Barn er i en rivende motorisk utvikling i småbarnsalderen. Barna tilegner seg grunnleggende motoriske ferdigheter og fysiske egenskaper gjennom fysisk

aktivitet. Barnehagen legger til rett for dette ved aktiv bruk av ute og innemiljø.

Barn uttrykker seg mye gjennom kroppen, og lærer seg selv og verden rundt seg å kjenne gjennom kroppslig aktivitet. Barnas første kontakt med andre barn starter ofte med kroppslige signaler og aktiviteter. Det kroppslige uttrykket er viktig for utvikling av barns sosiale kompetanse.

Vårt satsningsområde Natur og nærmiljø, gir mange muligheter for dette fagområdet. Vi har stort søkelys på mat, psykisk helse og følelser. Mat og måltidet er en viktig del av barnas hverdag, og vi har søkelys på matopplevelser og kosthold. Vi ønsker å gi barna gode matopplevelser, gi ulike smakserfaringer og et variert kosthold.

Barnehagen bruker Matjungelen, et aktivitetsprogram der barna kan leke og lære om mat som er bra for kroppen og kloden. I programmet kan barna utforske en jungel av mat og oppleve matglede i fellesskap. Bruk av Matjungelen er et kvalitetssikret aktivitetsprogram, som synliggjør vårt fokus på mat, helse og bærekraft. Matjungelen har 5 tema:

- Måltidsglede
- Naturens ressurser
- Matkultur
- Matmot
- Matlaging

### Matjungelen

#### **Vi:**

- Lar barna oppleve at kroppslig mestring gir positiv selvfølelse
- Tilrettelegger for daglig fysisk aktivitet, ute og inne
- Bruker Storrommet til varierte aktiviteter rundt bevegelse og kroppslig lek
- Bruker hallen – ulike aktiviteter
- Bruker Minirøris
- Tar turer så ofte det lar seg gjøre
- Lar barna få erfaringer med friluftsliv og uteliv gjennom alle årstider
- Har aktivitetsuker knyttet til årstid:
  - Vinteraktivetsuke for de eldste barna.
  - Skiaktivitet gjennom hele vinteren
  - Sykkeldager for førskolegruppa. Barna tar da med egen sykkel og hjelm.
- Har variert mattilbud med servering av tre måltid om dagen
- Har Kjøkkenmedarbeider
- Gir barna anledning til å delta i matlaging, når dette er en pedagogisk aktivitet.



## Barnehagepuls

Barnehagepuls skal gi mer fokus på fysisk aktivitet og motorikk i barnehagen. Dette er et samarbeid mellom barnehagene og barnefysioterapeuten i kommunen. Gjennom bevegelsesglede og mestring av ferdigheter ønsker vi å legge til rette for god motorisk utvikling og god fysisk form.

Barnehagepuls inneholder et temahjul med forslag til aktiviteter tilknyttet tema for hele barnehageåret. Temaene gjentas to ganger, og pulsøkning/avspenning er gjennomgående tema hver måned. I tilknytning til temahjulet er det laget en aktivitetsbank med enkle aktiviteter som kan gjøres både ute og inne.

Måned	Fokusområde – se aktivitetsbank for hvert tema
-------	--

<b>August</b>	Bli kjent med barnegruppa.	Observasjon av grunnleggende motoriske ferdigheter
<b>September</b>	Balanse og vestibulær sans	Pulsøkning og avspenning
<b>Oktober</b>	Styrke	Pulsøkning og avspenning
<b>November</b>	Koordinasjon og kinestetisk sans	Pulsøkning og avspenning
<b>Desember</b>	Finmotorikk og taktil sans	Pulsøkning og avspenning
<b>Januar</b>	Ballferdigheter	Pulsøkning og avspenning
<b>Februar</b>	Balanse og vestibulær sans	Pulsøkning og avspenning
<b>Mars</b>	Styrke	Pulsøkning og avspenning
<b>April</b>	Koordinasjon og kinestetisk sans	Pulsøkning og avspenning
<b>Mai</b>	Finmotorikk og taktil sans	Pulsøkning og avspenning
<b>Juni</b>	Ballferdigheter	Pulsøkning og avspenning

## *Kunst, kultur og kreativitet*

*Opplevelser med kunst og kultur i barnehagen kan legge grunnlag for tilhørighet, deltakelse og eget skapende arbeid.*

*(Rammeplan for barnehagen, 01.08.2017)*

Gjennom dette fagområdet skal barna både oppleve mange ulike kunst og kulturuttrykk, samt få mulighet til å utfolde seg i egne estetiske uttrykk.

Gjennom felles opplevelser med kunst og kultur skapes samhörighet. Voksne skal være bevisst sin rolle som kulturformidler.

### **Vi:**

- Lar barna få møte og prøve ut ulike uttrykksformer gjennom forming, musikk og drama
- Synliggjør barnas estetiske uttrykk – pedagogisk dokumentasjon
- Oppmuntrer barna til å utfolde seg gjennom estetiske uttrykk
- Gir tid til spontane og planlagte sangstunder og samlingsstunder, i grupper, avdelinger og på tvers i barnehagen.
- Skaper rom for små forestillinger for hverandre/drama
- Støtter barna, slik at de tør gjøre noe, by på seg selv, stå fremfor de andre.
- Gir rom for møter med egen kultur gjennom fortellinger, sanger, bøker og opplevelser som styrker kulturell identitet. Henger opp flagg fra landet de har røtter fra.
- Lar barna bli kjent med at samene er Norges urbefolkning. Gloser/ord, sanger, rim og regler
- Introducerer ulike typer musikk

## *Natur, miljø og teknologi*

*Barnehagen skal legge til rette for at barna kan få et mangfold av naturopplevelser og få oppleve naturen som arena for lek og læring.*

*(Rammeplan for barnehagen, 01.08.2017)*

Hele året rundt gir naturen oss rike opplevelser. Ved å være ute året rundt får barna en forståelse for hva som skjer i naturen de ulike årstidene og opplevelser med sammenheng i naturen. Vi skal gi barna en begynnende forståelse for bærekraftig utvikling. De skal få gjøre erfaringer med teknologi og redskaper. Barna er naturlig nysgjerrige og vitebegjærlige. Dette skal vi møte og bygge opp under i vår hverdag.

### **Vi:**

- Legger til rette for gode opplevelser ute i naturen
- Bruker viltkamera
- Bruker digitalt mikroskop
- Sår blomster, urter, grønnsaker mm.

- Har turdager til barnehagens ulike turplasser, eks Skogshjerteplassen
- Har tilgjengelig utstyr, slik at de yngste også kan dra på tur
- Skaper undring rundt årstidene
- Bestreber å være ute hver dag i all slags vær
- Lærer om kildesortering ved daglig søppelsortering. Har utstyr for søppelsortering tilgjengelig på avdelingene
- Er bevisste på gjenbruk
- Har Web-kamera i fuglekasser
- Har fuglebrett og legger ut mat til fugler og ekorn.

### *Antall, rom og form*

*Fagområdet handler om å oppdage, utforske og skape strukturer og hjelper barna til å forstå sammenhenger i naturen, samfunnet og universet.  
(Rammeplan for barnehagen, 01.08.2017)*

Gjennom sin hverdag hjemme og i barnehagen vil barna tidlig utforske telling og sortering, rom og form og jakte på sammenhenger. Barnehagens oppgave er å stimulere og legge til rett for en utviklingen av den matematiske kompetansen. Utviklingen skjer gjennom lek, undring, eksperimentering og hverdagsaktiviteter.

Vi:

- Resonnerer og undrer oss sammen med barna om ulikheter, likheter, størrelser, antall m.m.
- Henger opp materiell som synliggjør matematiske begreper
- Legger til rette for lek og læring, der barna kan tilegne seg matematiske begreper
- Utnytter hverdagssituasjoner til å telle sammen med barna
- Gir barna kjennskap til måleenheter og måleredskaper i hverdagen (for eksempel ved matlaging)
- Har spill, puslespill, magneter, bøker, leker og formingsmateriell tilgjengelig for barna
- Har Vannlek
- Har fokus på rommets betydning.

## *Etikk, religion og filosofi*

Etikk, religion og filosofi er med på å forme måter å oppfatte verden og mennesker på og preger verdier, normer og holdninger. Fagområdet retter særlig oppmerksomhet mot barnehagens samfunnsmandat og verdigrunnlag i et samfunn preget av livssynsmangfold. (Rammeplan for barnehagen, 01.08.2017)

Verdier som respekt, likeverd, solidaritet og nestekjærlighet står sterkt i den norske kulturen og i barnehagen. Vi skal veilede barna ut fra verdier og normer forankret i samfunnet vårt og med respekt og forståelse for at barna har med seg ulike verdier og normer hjemmefra. Vi skal møte barnas undringer over store og små spørsmål. De skal få erfare at grunnleggende spørsmål er viktige.

### **Vi:**

- Setter fokus på mangfoldighet
- Gir tid og rom til filosofering og undring i hverdagen
- Ser enkeltbarn og tilrettelegge for gode samtaler
- Veileder barna i konfliktsituasjoner - sosial handlingskompetanse
- Tar i bruk bøker og bilder som beskriver følelser
- Lar barna møte de religiøse høytider som er representert i barnegruppa
- Markere samhørighet og fellesskap

## *Nærmiljø og samfunn*

Barnas medvirkning i barnehagens hverdagsliv legger grunnlaget for videre innsikt i og erfaring med deltakelse i et demokratisk samfunn. Gjennom utforsking, opplevelser og erfaringer skal barnehagen bidra til å gjøre barna kjent med eget nærmiljø, samfunnet og verden. (Rammeplan for barnehagen, 01.08.2017)

Når barnet begynner i barnehage, er det ofte det første møte med samfunnet utenfor hjemmet. Erfaring med møte i barnehagen er med på å skape tillit og nysgjerrighet til nye arenaer. I barnehagen deltar og oppdager barna nærmiljøet ved turer og ved å bruke lokalmiljøets tilbud.

### **Vi:**

- Lar barna få erfare det å høre til og være verdifulle for fellesskapet
- Lar barna få mulighet til å utforske og oppleve barnehagens nærmiljø
- Dra på ulike turer
- Lar barna få kjennskap til samekulturen gjennom tur på tvers og markering av Samenes nasjonaldag

## **Kvartalsvis aktivitet**

### **Se årshjul for detaljer**

#### **JANUAR - FEBRUAR - MARS:**

Lesestund på skolen 2 besøk (Køtabekken) Matteverksted førskolegruppa, TRAS (leselyst), skolesamarbeid, foreldresamtaler, samefolkets dag, påske, bhg.dagen, foreldremøte (tema)

#### **APRIL – MAI – JUNI:**

Planleggingsdag, Realfag på huset tilrettelagt for de ulike aldersgrupper, våren, naturfag, undring? Trafikksikkerhet- demonstrasjon av sykkelhjelme/egg? (Køtabekken), foreldresamtaler, påske, ryddedag sammen med skola, TINE-stafett, 17.mai, skolebesøk, overføringsmøte, treff for barna som starter august, mye utelek (helsefremmende)

#### **JULI – AUGUST – SEPTEMBER:**

sommer, ferieavvikling, planlegge oppstart av nytt bhg.år, besøk i uteleken for barn som skal starte i august, foreldremøte, skolebesøk med lesing, være sammen (regler og rutiner, sosial handlingskompetanse, avklaring av forventninger til barna), friluftslivets uke 2.-9.september? (helsefremmende)

#### **OKTOBER – NOVEMBER – DESEMBER:**

refleksdagen, brannvernuke, lesestund, julegrantenning, jul, julegudstjeneste, nissemarsj, advent, sansing, treff i bhg for de barna som skal starte i januar.